

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 345. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm10266/facsimile.pdf (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

især udmærket sig ved Friedland og Leipzig, og som Ingeniør vandt han almindelig Beundring ved sine Donav-Broer 1809, saa det blev et Mundheld i den franske Armé: »Der er ingen Donav mer.»

Da nu alle disse tre Generaler var lige saa berømte for Ædelmodighed som for Dygtighed, saa havde Napoleon unægtelig Ære af saadanne Følgesvende; thi efter det gamle Ordsprog: »Som Herren er, saa følge ham Svende», vække de en langt bedre Formodning om hans Tenkmaade, end Historien stadfæster.

Da Skibene lettede, sagde Napoleon til Garden: »Grenaderer! Vi gaar til Frankrig, vi gaar til Paris.» — »Kejseren leve!» var naturligvis Svaret, og 1ste Marts landede Napoleon med sin lille Krigshær ej langt fra Fréjus, hvor han ogsaa ved Hjemkomsten fra Ægypten først betraadte fransk Grund, og her plantede han da strax det trefarvede Flag og lod sin Proklamation til Armeen oplæse. Nu, m. H., De véd nok, jeg er ingen Beundrer af de oplæste Taler, og jeg har aldrig set Bogstaver begejstre Folk til andet end Snak; men naar man springer over Resten og tænker sig det levende udtryk i Kredsen af de tusend vældige, hvad vi læser om Bourbonnerne: »Skulde de blive ved at regere, da maatte al Ting, selv Mindet om de uforglemmelige Dage, gaa tabt. Vi maa glemme, at vi har været Folkenes Herrer; men hvor kan vi taale, at nogen vil blande sig i vore Anliggender! Vi blev aldrig overvundne, det var kun to Rømmingsmænd, der forraadte vore Lavrbær, deres Fæderneland, deres Fyrste, deres Velgjører. Saa griber da Ærnene igjen, som I bar ved Ulm og ved Austerlitz, ved Jena, ved Eylau og Friedland, ved Tudela, ved Eckmühl, ved Eslingen og Wagram, ved Smolensk og Moskva, ved Lützen, ved Warschau og Montmirail! Tænker I, at den Haandfuld Franskmænd, der nu er saa kry, kan udholde Synet af vore Ærne? Nej, de vil vende did, hvor de kom fra; og lad dem regere dér, som de

paastaar, de har regeret i nitten Aar! — Soldater! Kom da og stil jer under Hovedbanneret! Jeres Høvding lever kun med jer; hans Rettigheder er kun Folkets og eders; hans og eders Fordel, Hæder og Ære [er] én og den samme. Sejersgudinden skal følge os i Stormskridt, og Ornen skal flyve med vort Folkebanner fra Taarn til Taarn, til Nøtre-Dame-Kirkens Spir; da kan I med Æren vise eders Skrammer, da kan I prange med eders Daad, da er I Fædrelandets Frelser; — da var det Ord, som kunde henrive og maatte opllatme stærkere, jo klarere den første Spaadom gik i Opfyldelse.

Vende vi nu Blikket til Paris, da se vi kun den største Usselhed i alle Kroge. Selv for en udmærket Konge vilde det været en svar Opgave, at blive Revolutionens og Napoleons Eftermand; men derom havde Ludvig den 18de ikke mindste Forestilling, og de eneste ved Hoffet, der havde nogen: Hertugen af Orleans og Chateaubriand, var uden Indflydelse. Selv Talleyrand, som nu var ved Kongressen i Wien, synes at have været enig med Hoffet om, at den Konstitution eller det saakaldte *Charte*, som Kongen havde givet ved sin Tronbestigelse, kunde man godt efterhaanden skrive i Glemmebogen, og behøvede ej engang at skaane Armeen eller Kjeberne af National-Godserne eller Bønderne. Misfornøjelsen var derfor almindelig, undtagen i Søstæderne, som havde lidt umaadelig under Krigen med England og begyndte nu under Freden at trække Vejret; saa var Napoleon ikke kommen saa uventet, vilde han snarest fundet Modstand i Provence, hvor Masséna kommanderede.

[Den] 5te Marts kom Efterretningen om Napoleons Landgang til Paris og slog i første Øjeblik Hoffet med stor Forskrækkelse; men [det] bildte sig dog snart ind, det havde ingen Nød, især da Marechal Soult, som nys var bleven Krigsminister, udstedte sin berøgtede Parolbefaling, der begynder saaledes: »Dette Menneske, som

